Melano.hu
A Közép-európaiak magazinja
Published on *Melano.hu* (https://www.melano.hu)

Ukrajna, ahol a történelem ismételheti önmagát

Létrehozás: 09/09/2014 - 18:51
Szerző: Melano
[1]
Az elmúlt héten felgyorsultak az események Ukrajnában. A híradásokból orosz csapatmozgásokról és egy esetleges amerikai beavatkozásról hallhattunk.

Bár továbbra is van esély a politikai rendezésre, egyre inkább úgy tűnik, hogy az eddig távolról figyelt ukrán-orosz konfliktus nemzetközi válsággá terebélyesedik. Az alábbiakban jóslatokba vagy külpolitikai elemzésbe nem bocsátkozunk, de igyekszünk felhívni a figyelmet a most zajló folyamatok történelmi „trendjeire".

Orosz egység vagy pánszláv álom?
Az expanziós politika csupán csipkerózsika álmát aludta a Jelcin-éra alatt, Vlagyimir Putyin színrelépése óta, változó eszközökkel ugyan, de újra jellemző az orosz külpolitikára. Az ürügy változik – földgáz-vita, az ukrajnai orosz etnikum támogatása – de a filozófia nem: Oroszország célja a szláv népek feletti gazdasági vagy teljes (értsd: politikai) ellenőrzés. Csak a fokozatokban van eltérés, a hegemónia szándéka vitathatatlan.

A pánszlávizmus volt az első muníció e politika ideológiai kelléktárában. Egy horvát jezsuita szerzetes, Juraj Krizanic volt a programadó, aki Alekszej cárnak szánt memorandumában (Oroszország politikája) már 1659-ben kijelölte Oroszország hivatását, a szláv népek egy birodalomban történő egyesítését. A 19. század elején I. Sándor cár (1801-1825) látott hozzá a megvalósításhoz, más kérdés, hogy porszem került a gépezetbe, hiszen például Finnországban nem beszélhetünk milliós szláv népességről.

1940-től kezdődően Sztálin a kommunizmus exportjával és egy, a Szovjetunió biztonságát szavatoló pufferzóna kialakításával teljesítette túl e régi programot, hiszen további nem szláv népek – az észtek mellett, magyarok és románok – is belekerültek a keleti blokkba. A szocializmus volt hivatva elkendőzni a nemzeti, vallási és kulturális különbségeket, de végül maga a Szovjetunió is felbomlott.

Putyin a földgázzal igyekszik kialakítani, majd fenntartani a függőséget. A FSZB volt vezetője Ukrajna kapcsán is megelégedett a gazdasági szankciók eszközével. A fordulatot a 2013-as ukrán forradalom idézte elő, melynek nyomán az ország – először csak politikailag – kettészakadt. A jelentős orosz etnikum miatt – a Krím-félszigeten a lakosság 60 százaléka oroszul beszél, de országosan is magas, 17 százalékos népességről beszélhetünk – az orosz elnök jogot formált az ukrán belpolitikai válságba történő beavatkozásra.

Ukrajna a túlélésért küzd

Keleti szomszédunk 1991 óta őrzi függetlenségét, de e szuverenitás most veszélybe került. Az ország belpolitikájára az elmúlt évtizedekben az orosz, ill. a nyugati orientációjú politikai pártok vetélkedése jellemző. 2004-ben a „narancsos” forradalom nyomán az Európai Unió felé nyitást szorgalmazó politikai erők jutottak hatalomra, de győzelmük átmeneti volt és 2010-től 2013-ig az Oroszország támogatását maga mögött tudó Viktor Janukovics elnök irányította az országot.

A már említett 2013-as újabb forradalom és az eszkalálódó válság eredményezi a mostani orosz-ukrán fegyveres konfliktust is, illetve ezen események szinte kínálták az orosz politikus számára a „most vagy soha” lehetőségét. 2014 márciusában leszakította a Krím-félszigetet az ország testéről és egyesítette Oroszországgal. A fegyveres összecsapásoknak már több mint háromezer áldozata van, ez már elérte a nemzetközi ingerküszöböt is.

Történelmi sérelmek
Az ukránok számára függetlenségük és országuk egységének fenntartása, az orosz függés teljes felszámolása a múltban gyökerező évszázados tapasztalat és egy 20. századi trauma eredménye. A Holodomor (magyarul: éhhalál) néven ismert 1932-33-ban lezajlott, a moszkvai adminisztráció által mesterségesen gerjesztett éhínség az ukrán történelem legtragikusabb eseménye.

Sztálin – kihasználva a rossz időjárást és a szokásosnál gyengébb gabonatermést – a rejtegetett gabona begyűjtésére adott utasításaival a kollektivizálásnak ellenálló ukrán parasztságot kívánta letörni, a kulákokkal akart leszámolni. Mivel ukránok milliói éltek a mezőgazdaságból, így szinte egy teljes társadalmi réteg pusztulását eredményezték ezen intézkedések. A pontos adatok ma sem ismertek, de 6,5 -7 és 10 millió közé tehetjük az áldozatok számát. Bár a jogi viták zajlanak a kérdés körül, de a moszkvai pártapparátus és kijevi kiszolgálóinak tevékenységét értelmezhetjük genocídiumként.

Szerencsére most még nem tartunk ennyi áldozatnál és Putyin a népirtásig nem menne el, de a történelem figyelmezteti Európa és a világ döntéshozóit, hogy be kell avatkozni az orosz-ukrán konfliktusba, még mielőtt a nagyobb erőforrásokkal rendelkező Oroszország lerohanja a kiszolgáltatott Ukrajnát.

Szerző: Török Csaba

Tags:
Ukrajna [2]
Panoráma:
Európai Unió [3]

Forrás webcím: https://www.melano.hu/ukrajna_ahol_a_tortenelem_ismetelheti_onmagat

Hivatkozások
[1] https://www.melano.hu/sites/default/files/articles/ukrajna_06.jpg
[2] https://www.melano.hu/tags/ukrajna
[3] https://www.melano.hu/panorama/europai_unio